

P.S. De schrijver begint een eigenaardige vergissing op pag. 80 waar hij Abel Kain laat doodslaan, inplaats van omgekeerd. Naast de lectuur van de Veda's blijft de lectuur van den Bijbel aanbevolen!

Vergissen kan ieder zich.

Maar zoo'n vergissing toont toch wel, dat men buiten de bijbelsche sfeer is gaan leven.

Nog erger vind ik het, dat Ds. Wannée zich over zijn onkunde niet bedroeft, maar eigenlijk met de opmerking van Ds. Hulsman een loopje neemt. Een brief aan den laatste, welke in een volgend nummer van „De Hervorming” een plaats vond, voorziet hij van het volgende naschrift:

P.S. Ja, Kain en Abel! Daar heb ik — wat kunnen volksuitdrukkingen toch geestig zijn — niet van terug! Tot uw leering, waarschuwing en stichting kan ik bij wijze van staaltje tot welke verblindende de Veda-lectuur in het algemeen kan brengen, er nog even bij vertellen, dat het verkeerd in m'n manuscript stond, dat ik het driemaal verkeerd voorlas en nog eens tweemaal als drukproef „corrigeerde”. Alle goede en kwade dingen bestaan in drieën; en hier twee maal drie! Wat dunkt u van „onbewust dualisme” als diagnose?

Maar komaan, wees grootmoedig, doof de rookende vlaswiek niet uit en geef ten minste toe, dat ik nog zooveel bijbelkennis had, om mij te herinneren, dat er in die familie, na die compromitterende geschiedenis in het paradijs nog iets choquants gebeurd was!

Ultra-reformatorisch.

Ja, vergissen kan ieder zich.

Daarvan nog een staaltje.

Ons blad bejijvert zich onze Gereformeerden op te wekken tot reformatorisch te voelen.

Maar moeten wij ook niet gaan waarschuwen tegen al te grooten reformatorischen ijver?

„De Standaard” bracht ten minste een bericht, dat mij voor die vraag stelde. Het behelsde enkele mededeelingen aangaande een onzer Gereformeerde Kerken. O.a. ook deze:

„Men heeft daar bovendien de zitplaatsen afgeschaff”.

Een radicale maatregel voorzeker, als het kerkgebouw te klein is geworden en men niet tot vergroting wil overgaan of als er in die gemeente „velen zijn, die slapen”.

Maar enkel staanplaatsen in een kerk is toch wel wat ongemakkelijk.

De Jeugdouderling.

Tot de reformatorische punten, welke door onze dagen aan de orde worden gesteld, behoort ook dat van den jeugdouderling. Dit instituut schijnt reeds breeder omvang te hebben aangenomen, dan men oppervlakkig zou vermoeden. Tenminste, in Friesland is er reeds een convent van jeugdouderlingen gehouden. Ds. Bouma vertelt daarvan in „Friesch Kerkblad”:

Lectori Salutem!

Zooals ge weet, Lector, moet ik nog een verlangstuk geven op mijn brief van de vorige week over de vergadering, die er in de laatste week van het vorige jaar is gehouden van Jeugdouderlingen en Afdeulingsbestuur.

Ze waren opgekomen uit verschillende hoeken van onze gansche provincie, de opzieters, aan wie speciaal is opgedragen de zorg voor de jeugd. En nu zou ik die heele vergadering wel eens voor u willen uitteekenen, zooals ik ze heb gezien, maar dan zou het beter zijn, dat ik maar een boek schreef en daarom wil ik me beperken, en er slechts een paar van de broeders voorstellen, omdat, wat zij opmerkten, zaken betrof, waarover ik wel meer om inlichtingen word gevraagd.

Daar hadt ge allereerst een broeder, van de schouder en opwaarts groter dan al het volk, op 't eerste gezicht als Calvinist te herkennen, die drager is van een dubbele functie: hij is ouderling van de kerk en voorzitter van de Jongelingsvereniging. Deze kwam met de vraag, of de aanstelling van een jeugdouderling dan nog wel noodzakelijk is.

Van verschillende kanten kreeg ik deze zelfde vraag. Wat denkt gij er over?

Naar mij voorkomt, Lector, hebben we hier allereerst te doen met een uitzonderingsgeval. De regel in ons verenigingsleven is, dat de Jongelingen zich zelf helpen en dat ook de leiding in handen is van hunner één en niet meer van een oudere. En 'k geloof, dat dit een goede regel is. 'n Jongelingsvereniging moet met eigen riemen roeien; anders wordt ze een schouw met een aanhangmotor en al is dit erg gemakkelijk, de kop steekt dan hoog op en het achterreind zakt diep weg: er is geene goede verhouding in.

Maar wanneer het zoo staat, dan is daarmede een jeugdouderling allerminst overbodig. Deze heeft immers meer te doen, dan 't kerkelijk toezicht op het verenigingsleven uit te oefenen. Dat is maar een onderdeel van zijn werk. Aan den jeugdouderling wordt opgedragen de gansche arbeid onder de jeugd. Wat deze omvat, hoop ik binnenkort nog wel nader aan te geven en daarom volsta ik nu met te zeggen, dat, wanneer de leiding van een Jongelingsvereniging in handen is van een oudere, zelfs van een ouderling, daarmede gansch niet uitgesloten is de benoeming van een jeugdouderling. Er zijn meer jeugdigen in de gemeente, dan de leden der Jongelingsvereniging. Ongetwijfeld zal voor deze benoeming het allereerst in aanmerking komen die ouderling, die langen tijd in de Jongelingsvereniging heeft meegedeeld.

Ik kom tot minner twee, met wien ik u in kennis wil brengen. Hij is een man, die met noesten ijver in zijn bedrijf moet bezig zijn, om voor zich en de zijnen zijn dagelijksch brood te verdienen. Hij is opziener der gemeente en als zoodanig aangewezen voor den arbeid onder de jeugd. Dat is alles in orde. Maar nu deelde deze broeder mede en hij vroeg, of het in orde was, dat hij het jeugdwerk moest doen, maar, behalve dit, ook nog alle andere diensten verrichten, welke van de ouderlingen gevraagd worden. En dit is zeker niet in orde. Dat is een overbelasting van één der broeders. In grotere kerken moet de jeugdouderling van al het overige, in kleinere van veel worden vrijgesteld. Ook voor ouderlingen geldt het, dat ze te zamen den arbeid in de gemeente hebben te verrichten.

Wel is het gewenscht, dat men eens een overzicht krijgt van den arbeid, welke op deze wijze in onze kerken verricht wordt om dan, wanneer het instituut eenigen tijd gewerkt heeft, over de resultaten te oordeelen.

Het „Gereformeerd Jongelingsblad” is reeds bezig zich op de hoogte te stellen. Men vindt daarin deze driestar:

Wij ontvingen informatie uit Leeuwarden en Utrecht.

Dat is nog niet veel, zal men zeggen.

Zoo is het.

Maar nu slaan we een anderen weg in om de instructies (regelingen en beschuiten) machtig te worden.

Daarbij kan elk verenigingslid meehelpen.

Ge hebt daarvoor niet anders te doen, dan ons de plaatsen te melden (voor zoover u bekend), waar jeugdouderlingen zijn aangesteld.

Is dit in uw woonplaats het geval, meld het ons even.

Voor de rest zorgen wij.

De theosofische poes.

Niet alleen de Gereformeerden, maar ook de Theosofen interesseeren er zich sterk voor, de jeugd met hun beginselen vertrouwd te maken. Een zekere mijnheer (of is 't een dame?), die naar den welluidenden, maar voor personen, die druk hun handteekening moeten zetten, hetwelk lastigen naam van C. Jinarajadasa luistert, schreef een boekje, getiteld „Christus en Buddha en andere schetsen voor Lotuskinderen.” Daarin komt ook voor het verhaal van een merkwaardig poesje. De „N. R. Ct.” zegt er in een recensie van:

Het sterkste verhaal is wel dat over „Mijn Kat”, een beest, dat de hoedanigheden van Poes' huiveringwekkend nader verklaart. „Zij dacht veel en helder, veel helderder, naar het scheen, dan menig mensch! Zij hield van mevr. Besant en op zekeren nacht in Zweden werd mevrouw Besant wakker en vond Ji slapende bij haar. Klaarblijkelijk was Ji in Londen gaan slapen, terwijl zij sterk en duidelijk aan mevrouw Besant dacht, en in haar astraal lichaam was zij met haar gedachten meegerisd”.

In Italië stierf de poes, nadat zij veel pijn had geleden tengevolge van een operatie van een tumor. Haar eigenaar knoopt aan Ji's dood de volgende beschouwing vast: „Toen zij gestorven was wist zij niet dat zij dood was. Zij was in haar astrale lichaam even natuurlijk als altijd, jonger en zoo mogelijk nog harteliker dan anders. Spoedig ging zij over tot haar Devachan en wacht daar nu in haar kleinen hemel tot zij geboorte zal nemen in menschelijken vorm”.

Maar deze Poes-Mensch zal niet op aarde te aan-schouwen zijn. Ook hieromtrent hindert geen de minste twijfel of weifeling den schrijver. Hij zegt van zijn Kat: „Wanneer het laatste schilderij der aarde is geschilderd en de kleuren zijn opgedroogd aan het einde van den tegenwoordigen aeon, zal de menscheid overgaan op Mercurius om daar hare nieuwe lessen te leeren; zij zal daar beginnen met primitieve rassen van wie mentaal en moreel weinig zal worden geëischt. Ik hoop dan daar te zijn, niet als een stuk in het spel zooals heden, maar als de speler daarvan, een gids voor Goden en menschen. Dan zal daar haar eerste menscheijke geboorte gaan nemen deze kleine ziel die ik Ji heb genoemd”.

Ziet daar een der konsekwenties van mevrouw Blavatsky's „wilde” jaren.

Levensduur der dieren.

Van dieren gesproken, misschien stellen sommige lezers belang in de volgende mededeeling, welke „De Dokter in Huis” verstrekt. Nadat geconstateerd wordt, dat de gemiddelde levensduur der menschen, die in de middeleeuwen niet meer dan 30 jaren bedroeg, in onzen tijd in de meeste landen tot 40, in Zweden en Noorwegen zelfs tot 50 jaar stijgt, vervolgt het artikelje:

Interessant is het in verbinding hiermede den gemiddelden levensduur der dieren na te gaan. Nauwkeurige onderzoekingen hebben aangetoond, dat de insecten den kortsten levensduur hebben, b.v.:

de mug leeft 6 maanden;

de vlieg leeft 3—4 maanden;

de Meikever leeft ongeveer 6 weken;

de mier leeft 1 jaar.

Ouder worden o.a. de volgende dieren:

een nachtegaal leeft 11—12 jaren

een kat leeft 12—20 jaren;

een kikvorsch leeft 15 jaren;

een adelaar leeft 30 jaren;

een salamander leeft 40 jaren.

Het oudst worden de volgende:

Leeuw, beer en rijger worden gemiddeld 50 jaren oud; een raaf leeft 80 jaren en papegaai, schildpad en karper bereiken den respectabelen leeftijd van 100 jaren!

Een kwestie van beginsel.

Men vergeve ons dit uitstapje.

Keeren wij nu tot de beginselen terug.

Voor prof. Grosheide schuilt er achter de zaak-Geelkerken-Ridderbos-Monnik een principieele kwestie.

Hij zegt ervan in „Noord-Hollandsch Kerkblad”:

Psychologisch is het schrijven van Mr. Monnik volkomen begrijpelijk. Hij kent zoo Geelkerken als Ridderbos uit zijn en hun studententijd en eert beide mannen om hun gaven van verstand en hart.

Maar om ze tot elkander te brengen, is meer noodig. Dat was in het afgetrokken wel mogelijk, maar dan moest aan twee voorwaarden zijn voldaan. Dan moest Mr. Monnik in de eerste plaats getoond hebben den strijd te doorzien en dan moest in de tweede plaats verzoening mogelijk zijn.

Maar aan geen van deze voorwaarden is voldaan. Mr. Monnik heeft niet gezien, dat het tusschen Ridderbos en Geelkerken ging om de kwestie, die bijna zoo oud is, als de Kerk van de nieuwe bedeeing oud is: hoe moet ons standpunt zijn tegenover de wereld. Moet ik de wereld ingaan en op haar invloed trachten uit te oefenen, of moet ik me versterken op eigen terrein en vandaar uit werken ten zegen van de wereld? Daar is nu eenmaal geen vereeniging tusschen mogelijk. Geelkerken ziet de kerk in de wereld en daarom ergert hem het getuigenis der Synode. De Synode, Ridderbos en ook schrijver dezer regelen ziet de kerk naast de wereld en daarom kan hij afgedacht van allerlei andere bezwaren niet met Geelkerken meegaan.

Mr. Monnik moest in dit principieele geding, zonder dat hij het zelf zag, ook kiezen en hij koos voor Geelkerkens standpunt. Daarom kon zijn brochure, behoudens enkele kleine aanmerkingen niet anders worden dan een verdediging van de presk van Dr. Geelkerken.

Of daarvoor nu een brochure noodig was?

Het zou stellig de moeilijke loonen dit gevoelen nader uit te werken, zonder direct de reeds gevoerde polemiek te verlengen.

HEPP.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN.

Hooggeachte Redactie!

Het schrijven van Dr. Geelkerken in no. 15 van „De Reformatie” noodzaakt mij U nogmaals eenige plaatsruimte te verzoeken, om rekenschap te doen tegenover Dr. G. zoowel als tegenover andere lezers der „Stemmen” — Puisque le vin est tiré, il faut le boire.

Dat ik een vergadering van reeds zoo geruimen tijd geleden in herinnering bracht, vond hierin zijn oorzaak, dat mij het optreden van Dr. G. bij die gelegenheid zeer geïnteresseerd heeft en ik hieraan wel sterk herinnerd werd bij het lezen van het ingezonden stuk van Br. v. d. B. in no. 12. Nu doet het mij veel genoegen te vernemen, dat Dr. G., die voor de Geref. Kerk zoo smadelijke rede van Netelenbos — gehouden in kennelijk wereldsch milieu — slechts voor een heel klein gedeelte gehoord heeft. Dit maakt natuurlijk voor zijn optreden naderhand een groot verschil! Door het rumoer — zoo nu en dan — in die samenkomst en doordat ik zeer achteraf op een bovengalerij zat, moeten die eerste woorden van Dr. G. mij ontgaan zijn. En hoe had ik ooit de mogelijkheid kunnen veronderstellen, dat iemand als Dr. G. in zulk een gemengd gezelschap, en wetend wat den spreker van dien avond ten laste gelegd was, zoo maar het woord zou voeren zonder zelfs N's rede te hebben gehoord!

Dat de eenvoudige Geref. broeder niet na, maar vóór Dr. G. sprak wil ik ook op gezag van laatstgenoemden wel accepteren. Hierin heb ik mij dan vergist, doch dit is van geen belang, tenzij de vóórlaatste spreker ook iets gereleveerd heeft uit N's rede en dan heeft Dr. G. toch wel eenig vermoeden gekregen hoe het optreden van N. tevoren geweest was. Evenwel moet ik dit in het midden laten. Die Geref. broeder werd zoo in zijn spreken bemoeilijkt, dat ik op mijn afgelegde plaats veelal onbereikbaar voor hem bleef. Ik blijf er evenwel bij en herinner mij zeer goed, dat de vergadering over 't geheel een neutrale houding aannam tegenover het woord van Dr. G. Natuurlijk zal een vergadering waarop „beslag gelegd” is een ongeveer overeenkomstig beeld vertoonen, maar ik kan daaraan niet denken in dit geval. Mijn positieve indruk was, dat zij grootendeels uit niet-Christelijke elementen bestond. Ik heb jarenlang dag aan dag onder veel wereldsche lieden moeten verkeerden en dan doet men gaandeweg een scherpen spoorzin ten dezen op. Over 't geheel amuseerde de vergadering zich uitstokend met het sarcasme, waarmede N. de Geref. Kerken, in 't bijzonder i.z. Reglementen en Opzietersvergaderingen, tot spot stelde. Voor mij staat dan ook vast, dat het woord van Dr. G. allesbehalve beslag op de vergadering legde, al beviel het haar — klaarblijkelijk — veel beter dan het ontroerend pleiten voor de Geref. Kerk van den vóórlaatsten spreker, welke dan ook — zooals ik verhaalde — vinnig — en ook wel gemeen — aan gevallen en l. moeilijkt werd. Over dit laatste had Dr. G. niets te klagen, behalve dan dat een enkele schreeuw uitging gaf aan zijn misnoegen over Dr. G.'s critiek op het preeken in Den Haag van N. Dat Dr. G. echter, evenals N., sprak over „Zeeuwsche kerkrechtelijke flaters” beviel weer veel beter. Tot slot diene, dat zoo ik geweten had, dat Dr. G. destijds in „Salvatori” optrad zonder N's rede te hebben gehoord, mijn desbetreffende opmerkingen achterwege waren gebleven. Maar nu dringt zich toch de vraag aan mij op, was het niet onverantwoordelijk voor een officieel en hooggeplaatst persoon uit Geref. milieu, om zoo maar zonder

zels
gemeng
en ...
rede v
zijde
voorga
zijn co
een kl
teit. B
begreep
— ma
zou be
wijten
grappig
Gerefor
rechtel
spreker
slag
nader
voor
verded
heel in
Dr. G.
benijde
schrijve
ruimte
Met
digde

Amh
[Na
wordt

Geach

Verg
aanleid
overzon
Zuifhem
ziet in
Geelker
geschre
catie”.
Een „g
ziell”
velerlei
te zegge
beter ge
vorm
zijn gra
En pers
van Dr.
zelf v
mers a
wijzigin
als we
to. „Ik
van „m
sianisme
Gerefor
en de G
dit leze
ons op
lei criti
worden
de in e
koortsac
hij het
geacht.
Want wa
goed, ze
dezen m
gaarne
handeld
waar —
juist is
onze Ke
toch was
door „v
wij erv
lijk G e
onzen
uitkom
onze we
kunnen
dachtma
niet tell
formeer
alles zo
dat de
Gezon
Met d

Lisse.

Geach

Reeds
wanziet
Geref. z
zoo vrie
man af
ik Verkl
ik mij
blad, op
maakte
de wijze
Geref. K
Met d

Schev

L. S.

Op de
vier sa
maand
dezen z